

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/17/2025
Identifikačné číslo spisu:	4621010054
Dátum vydania rozhodnutia:	26.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Zeleňáková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:4621010054.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martiny Zeleňákovvej a sudcov JUDr. Dušana Krč-Šeberu a JUDr. Dušana Szabóa v trestnej veci obvinenej X. A. a spol., pre zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 26. mája 2026 v Bratislave, o dovolaní druhu obvinenej K. A. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 21. novembra 2023, sp. zn. 1To/80/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolanie druhu obvinenej K. A. odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany (ďalej tiež „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) zo 4. mája 2023, sp. zn. TO-2T/9/2021, bola obvinená X. A. (ďalej tiež „obvinená“) uznaná za vinnú: v bode 1) rozsudku zo zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona a v bode 2) rozsudku z prečinu nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona

a obvinená právnická osoba T., s.r.o., v bode 3) rozsudku zo zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona a v bode 4) rozsudku z prečinu nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

1) obvinená X. A. v období od 31. decembra 2015 do 30. augusta 2019 v obci I., ako zamestnávateľka a jediná konateľka spoločnosti T., s.r.o., IČO: XX XXX XXX, so sídlom XXX XX I. č. XXX, ktorá bola registrovaná ako zamestnávateľ do 31. júla 2019, zadržala a súčasne neodviedla poistné a dane, ktoré zrazila svojim zamestnancom zo mzdy:

- Sociálnej poisťovni, pobočka Topoľčany, poistné na sociálne poistenie za mesiace 02/2016 až 07/2019 vo výške 3.295,82 eur,

- Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a. s., pobočka Topoľčany, poistné na verejné zdravotné poistenie za mesiace 11/2015 až 07/2019 vo výške 1.637,68 eur,

- Daňovému úradu Nitra, pobočka Topoľčany, preddavky na daň z príjmov zo závislej činnosti za roky 2016 až 2018 vo výške 2.692,45 eur,

pričom v dňoch splatnosti dane a poistného mala peňažné prostriedky na úhradu poistného a daní v celom rozsahu, čím si zadovážila neoprávnený prospech spolu vo výške 7.625,95 eur,

2) obvinená X. A. v období od 31. decembra 2015 do 30. augusta 2019 v obci I., ako zamestnávateľka a jediná konateľka spoločnosti T., s.r.o., IČO: XX XXX XXX, so sídlom XXX XX I. č. XXX, ktorá bola registrovaná ako zamestnávateľ do 31. júla 2019, nezaplatila splatné poistné za zamestnancov a dane:

- Sociálnej poisťovni, pobočka Topoľčany, poistné na sociálne poistenie za mesiace 02/2016 až 07/2019 vo výške 8.936,39 eur,

- Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a. s., pobočka Topoľčany, poistné na verejné zdravotné poistenie za mesiace 10/2015 až 07/2019 vo výške 4.226,74 eur,

- Daňovému úradu Nitra, pobočka Topoľčany, daň z príjmov právnickej osoby za zdaňovacie obdobie 2015 až 2017 vo výške 30.567,19 eur,

pričom v dňoch splatnosti dane a poistného mala peňažné prostriedky na úhradu splatného poistného a daní v rozsahu 43.730,32 eur,

3) obvinená spoločnosť T., s.r.o. so sídlom XXX XX I. č. XXX, IČO: XX XXX XXX v období od 31. augusta 2016 do 30. augusta 2019 v obci I. ako spoločnosť s ručením obmedzeným, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Nitra vo vložke číslo XXXX/E. pod obchodným menom T. s.r.o., od dňa 18. septembra 2002, s prevažujúcim predmetom činnosti sprostredkovanie obchodu a služieb, ktorá bola registrovaná ako zamestnávateľ do 31. júla 2019 zadržala a súčasne neodviedla poistné a dane, ktoré boli zrazené zamestnancom spoločnosti zo mzdy:

- Sociálnej poisťovni, pobočka Topoľčany, poistné na sociálne poistenie za mesiace 07/2016 až 07/2019 vo výške 2.971,98 eur,

- Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s., pobočka Topoľčany, poistné na verejné zdravotné poistenie za mesiace 07/2016 až 07/2019 vo výške 1.251,04 eur,

- Daňovému úradu Nitra, pobočka Topoľčany, preddavky na daň z príjmov zo závislej činnosti za mesiace 07-12/2016 a za rok 2017 a rok 2018 spolu vo výške 2.445,77 eur,

pričom v dňoch splatnosti mala peňažné prostriedky na úhradu poistného a daní v celom rozsahu, čím spoločnosť získala neoprávnený prospech spolu vo výške 6.668,79 eur,

4) obvinená spoločnosť T., s.r.o. so sídlom XXX XX I. č. XXX, IČO: XX XXX XXX v období od 31. augusta 2016 do 30. augusta 2019 v obci I. ako spoločnosť s ručením obmedzeným, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Nitra vo vložke číslo XXXX/E. pod obchodným menom T., s.r.o., od dňa 18. septembra 2002, s prevažujúcim predmetom činnosti sprostredkovanie obchodu a služieb, ktorá bola registrovaná ako zamestnávateľ do 31.07.2019 nezaplatila splatné poistné za zamestnancov a dane:

- Sociálnej poisťovni, pobočka Topoľčany, poistné na sociálne poistenie za mesiace 07/2016 až 07/2019 vo výške 7.969,66 eur,

- Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a. s., pobočka Topoľčany, poistné na verejné zdravotné poistenie za mesiace 07/2016 až 07/2019 vo výške 3.161,99 eur,

- Daňovému úradu Nitra, pobočka Topoľčany, daň z príjmov právnickej osoby za zdaňovacie obdobie 2016 a 2017 vo výške 960,- eur,

pričom v dňoch splatnosti mala spoločnosť peňažné prostriedky na úhradu poistného a daní v rozsahu 12.091,65 eur a napriek tomu poistné nezaplatila,

Za to okresný súd uložil:

obvinenej X. A. podľa § 277 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. j) Trestného zákona, § 37 písm. h) Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona, úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, výkon ktorého jej podľa § 51 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, § 49 ods. 1 Trestného zákona podmienene odložil na skúšobnú dobu s probačným dohľadom na 2 roky.

Podľa § 51 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona súd prvého stupňa uložil obvinenej aj povinnosť spočívajúcu v príkaze platiť a odvádzať riadne a včas dane a poistné na sociálne poistenie a zdravotné

poistenie, ktorých splatnosť nastane v skúšobnej dobe.

A podľa § 61 ods. 6 Trestného zákona aj trest zákazu činnosti vykonávať podnikateľskú činnosť podľa osobitného predpisu vo výmere 6 (šesť) rokov.

Obvinenej spoločnosti T., s.r.o. uložil okresný súd podľa § 16 ods. 1, ods. 2 zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb, trest zákazu činnosti vykonávať podnikateľskú činnosť podľa osobitného predpisu vo výmere 2 (dva) roky.

Proti rozsudku okresného súdu podali prokurátor a obvinená, ako aj obvinená spoločnosť T., s.r.o., odvolania s tým, že Krajský súd v Nitre (ďalej tiež „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) odvolanie obvinenej, ako aj obvinenej spoločnosti T., s.r.o. podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol s tým ale, že na podklade odvolania prokurátora rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d) Trestného poriadku, zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste v časti týkajúcej sa obvinenej X. A., a postupom podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku, obvinenej uložil podľa § 277 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j) Trestného zákona, § 41 ods. 1 a 2 Trestného zákona, úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov, výkon ktorého jej podľa § 51 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, podmienene odložil na skúšobnú dobu s probačným dohľadom na 3 roky, podľa § 51 ods. 4 Trestného zákona jej uložil povinnosť pravidelne preukazovať probačnému a mediačnému úradníkovi splátky zvyškov neodvedenej dane a poistného voči daňovému úradu, sociálnej poisťovni a všeobecnej zdravotnej poisťovni a podľa § 61 ods. 1 ods. 2, ods. 6 Trestného zákona jej uložil aj trest zákazu činnosti vykonávať funkciu štatutárneho orgánu alebo člena štatutárneho orgánu v zmysle Obchodného zákonníka v trvaní 6 (šiestich) rokov.

Proti naposledy označenému rozhodnutiu krajského súdu podal druh obvinenej K. A. (ďalej aj „dovolateľ“) sám dovolanie, ktoré následne doplnil niekoľkými ďalšími podaniami.

V dôvodoch podaného dovolania namietal, že okresný súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, pričom rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádzalo z nesprávneho a nezákonného právneho posúdenia veci. Namietal, že v podanom odvolaní a podaní z 22. novembra 2023 adresovanom krajskému súdu uviedol množstvo údajov a faktov, na ktoré tieto súdy v konaniach dodnes neprihliadli a ktoré poukazujú na nesprávne skutkové zistenia okresného súdu vyvodené z vykonaných dôkazov a tiež na nesprávne právne posúdenie veci týmto okresným súdom, ale aj vyšetrovateľkou v Topoľčanoch, ďalej namietal zaujatosť, vyšetrovateľky Okresného riaditeľstva Policajného zboru Topoľčany A. Z., prokurátorky Okresnej prokuratúry Topoľčany - Mgr. Danky Matejovovej a sudkyne Okresného súdu Topoľčany - JUDr. Renáty Mihalíkovej a v konečnom dôsledku aj Krajského súdu v Nitre, čím je, podľa názoru dovolateľa, nielen založená prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu krajského súdu podľa § 237 písm. f) O. s. p., ale i naplnený dovolací dôvod podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm. a) O. s. p.

Podľa názoru dovolateľa je napadnutý rozsudok nesprávny a nezákonný, a preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu z 21. novembra 2023 zrušil v celom rozsahu, pretože skutky nie sú trestným činom.

Ďalej navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že:

rozsudkom krajského súdu bol v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku porušený zákon v ustanoveniach § 319 Trestného poriadku, § 322 ods. 3 Trestného poriadku, § 277 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, § 278 ods. 1 Trestného zákona v neprospech obvinenej a obvinenej spoločnosti T., s.r.o., preto rozsudok krajského súdu, zrušuje, zrušuje aj rozsudok okresného súdu, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a Okresnému súdu Topoľčany prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Dovolateľ namietal, že obchodná spoločnosť T., s.r.o., ale i obvinená boli preukázateľne vo výraznej strate, čo vyplýva aj z daňových priznaní, v prípade, ak mali na účte v banke alebo v pokladni nejaké finančné prostriedky, uprednostnili ich na chod, zachovanie firmy, platenie nájmu, energií a zaplatenie miezd pre zamestnancov, pričom súdy nižšieho stupňa v rozpore s § 168 ods. 1 Trestného poriadku v

odôvodnení svojich rozhodnutí neuviedli relevantné skutočnosti, z ktorých by bolo zrejmé, ako sa vyrovnali s obhajobou obvinenej.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci, pretože nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 373 ods. 1 Trestného poriadku, vzhľadom na to, že dovolateľ nepodal dovolanie prostredníctvom obhajcu [§ 382 písm. d) Trestného poriadku].

Podľa § 369 ods. 5 Trestného poriadku (prvá veta) v prospech obvineného, s jeho výslovným písomným súhlasom, môže dovolanie podať aj príbuzný obvineného v priamom pokolení, jeho súrodenec, osvojiteľ, osvojenec, manžel alebo druh.

Podľa § 373 ods. 1 Trestného poriadku obvinený alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 môžu podať dovolanie len prostredníctvom obhajcu.

Podľa § 373 ods. 2 Trestného poriadku obvinený musí byť v konaní o dovolaní zastúpený obhajcom.

Podľa § 373 ods. 3 Trestného poriadku ak obvinený alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 podali dovolanie inak ako prostredníctvom obhajcu, súd, ktorý rozhodol vo veci v prvom stupni, poučí dovolateľa podľa odsekov 1 a 2 a nasledujúcej vety a určí primeranú lehotu na odstránenie tohto nedostatku s tým, že ak táto lehota márne uplynie, predloží vec na ďalšie konanie dovolaciemu súdu. Ak však obvinený v lehote podľa predchádzajúcej vety preukáže, že nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby, ustanoví mu obhajcu predseda senátu súdu, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni.

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa § 379 ods. 1.

Z predloženého spisu plynie, že druh obvinenej X. A., K. A., ktorý bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony (rozsudkom Okresného súdu Kežmarok z 10. júna 2003, sp. zn. 3P/188/02) podal podaniami (č. l. 1028-1032, 1049, 1052-1060, 1079-1088, 1090-1102, 1104-1118), ktoré boli Okresným súdom Nitra, pracovisko Topolčany, vyhodnotené ako dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 21. novembra 2023, sp. zn. 1To/80/2023 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Topolčany zo 4. mája 2023, sp. zn. TO-2T/9/2021.

Súd prvého stupňa aj napriek tomu, že prípsmi (č. l. 1070, 1089, 1103, 1119) opakovane upozornil dovolateľa na skutočnosť, že na jeho podania, ako na dovolanie, prihliadať nebude, pretože je osobou pozbavenou spôsobilosti na právne úkony, predložil spisový materiál Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby rozhodol o takto podanom dovolaní.

Z dodatočne najvyšším súdom zisťovaných informácií plynie, že do dňa odpovede (30. júl 2025), nedisponovali príslušné orgány žiadnym aktuálnejším rozhodnutím, ktoré by sa priamo týkalo dovolateľovej spôsobilosti na právne úkony.

Následne však dovolateľ doručil najvyššiemu súdu rozhodnutie Okresného súdu Nitra z 19. augusta 2025, sp. zn. 54Ps/5/2025, ktorým bola dovolateľovi prinavrátená spôsobilosť na právne úkony.

S poukazom na vyššie uvedené je zrejmé, že dovolateľ K. A. je za takejto situácie osobou oprávnenou na podanie dovolania podľa § 369 ods. 5 Trestného poriadku s tým, že z jeho ďalších podaní doručených okresnému súdu 29. septembra 2025 a následne postúpených najvyššiemu súdu, už ako plne spôsobilé osoby, plynie, že na podanom dovolaní trvá aj po nadobudnutí plnej spôsobilosti na právne úkony.

Z predloženého spisu je však ďalej zrejmé, že dovolanie podal dovolateľ sám (nie prostredníctvom obhajcu).

Preto okresný súd dovolateľa vyzval, aby preukázal, že je oprávnená osoba na podanie dovolania podľa § 369 ods. 5 Trestného poriadku teda - druh obvinenej, a taktiež aby podal dovolanie prostredníctvom obhajcu, z dôvodu, že jeho podanie posúdil ako dovolanie, pričom ho poučil, že dovolanie je podľa § 373 ods. 1 Trestného poriadku možné podať iba prostredníctvom obhajcu. V nadväznosti na to mu určil lehotu dvadsiatich dní na preukázanie, že je oprávnená osoba na podanie dovolania, v rámci ktorej má taktiež podať dovolanie prostredníctvom (ním zvoleného) obhajcu, v opačnom prípade ho okresný súd informoval, že vec predloží na najvyšší súd.

V tejto súvislosti je potrebné v prvom rade uviesť, že dovolacie konanie je výlučne návrhovým konaním, a preto sa najvyšší súd stáva dovolacím súdom až podaním dovolania. Z týchto dôvodov najvyšší súd nie je oprávnený pred podaním dovolania robiť akékoľvek úkony súvisiace s dovolacím konaním; preto ani nemôže v tomto čase ustanoviť dovolateľovi obhajcu. Ustanovenie § 373 ods. 1 Trestného poriadku je lex specialis vo vzťahu k ustanoveniu § 40 ods. 1 Trestného poriadku, a preto je povinnosťou obvineného v prípade, ak chce dovolanie podať, aby si na tento procesný úkon obhajcu zvolil [rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 1/2010].

Ak obvinený alebo niektorá z osôb uvedených v § 369 ods. 5 Trestného poriadku podajú dovolanie v rozpore s § 373 ods. 1 Trestného poriadku inak ako prostredníctvom obhajcu, je tento nedostatok odstrániteľný len v rámci konania na súde prvého stupňa, ktoré predchádza predloženiu veci dovolaciemu súdu (§ 376 Trestného poriadku). Výplýva to zo znenia ustanovenia § 373 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého povinnosť poučiť a vyzvať dovolateľa na odstránenie tohto nedostatku v určenej lehote prináleží súdu, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni, pričom ustanoviť obhajcu v takýchto prípadoch môže iba predseda senátu súdu prvého stupňa, a to len vtedy, ak obvinený preukáže, že nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby. Riadne splnenie povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 373 ods. 3 Trestného poriadku prvostupňovým súdom ex lege nahrádza postup dovolacieho súdu podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku. Na odmietnutie dovolania podaného obvineným, respektíve niektorou z osôb uvedených v § 369 ods. 5 Trestného poriadku, podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku z dôvodu, že toto nie je podané prostredníctvom obhajcu, tak nie je predchádzajúci postup podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku potrebný. Dovolací súd je ale s poukazom na ustanovenia § 373 ods. 2, ods. 4 Trestného poriadku povinný postupovať podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku, ak po predložení veci zistí, že obvinený, prípadne niektorá z osôb uvedených v § 369 ods. 5 Trestného poriadku síce podali dovolanie prostredníctvom obhajcu, ale toto zastúpenie sa netýka ďalšieho konania, resp. v jeho priebehu zaniklo (rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 23/2020).

Dovolacie konanie, ako to už bolo uvedené, je výlučne návrhovým konaním, je preto vecou dovolateľa - druha obvinenej, ktorý bol poučený o tom, že dovolanie je možné podať len prostredníctvom obhajcu, aby si obhajcu na tento účel zvolil, o čom bol taktiež poučený. Zároveň je vecou dovolateľa, ak chce iniciovať dovolacie konanie, aby bol aktívny a kontaktný a aby spolupracoval s okresným súdom v prípade potreby odstránenia nedostatkov jeho podania.

Vzhľadom na to, že dovolateľ - druh obvinenej nepodal dovolanie prostredníctvom obhajcu, obhajcu si ani po výzve súdu prvého stupňa nezvolil, je nutné konštatovať, že nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 373 Trestného poriadku, pričom postup najvyššieho súdu podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku, keďže vec sa z vyššie uvedeného dôvodu do štádia dovolacieho konania ani nedostala, bol zo

zákona nahradený postupom okresného súdu podľa § 373 ods. 3 Trestného poriadku.

Pozornosti najvyššieho súdu neuniklo, že dovolateľ nepredložil a okresný súd ho v tomto kontexte ani nevyzýval na predloženie výslovného písomného súhlasu obvinených, v prospech ktorých podával dovolanie, tak ako to vyžaduje ustanovenie § 369 ods. 5 Trestného poriadku. S poukazom ale na skutočnosť, že dovolanie nebolo podané prostredníctvom obhajcu, ktorého si dovolateľ ani po výzve okresného súdu nezvolil, bolo by dodatočné zabezpečovanie súhlasu za takejto situácie bezpredmetné.

Na základe vyššie uvedených dôvodov preto senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednomyselne rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.